

Hlas spotřebitelů může změnit kvalitu potravin

17. května 2013, Praha: Potravinářský trh v Evropské unii představuje roční obrat 500 mld. eur, což je zhruba desetina veškerého obchodovaného zboží. Nezanedbatelným faktorem trhu je důvěra spotřebitelů v bezpečnost potravin. Orientace českých spotřebitelů na nízkou cenu potravin vyvíjí neustálý tlak na obchodníky a výrobce, aby snižovali cenu. Úspory nákladů lze dosáhnout například náhražkami dražších složek potravin za levnější či dovozem levnějších potravin ze vzdálenějších oblastí. Většina potravin a nápojů přepravovaných v Evropské unii urazí na své cestě za zákazníkem 50-149 kilometrů. To vše se odráží na kvalitě výrobku. Na rozdíl od předpisů ohledně bezpečnosti výrobků, není kvalita ve smyslu vzhledu a chuti na úrovni EU nijak regulována. O kvalitě a bezpečnosti potravin diskutovali dne 15. května v Evropském domě v Praze zástupci Evropské komise, státní správy, spotřebitelů a obchodníků s širokou veřejností.

Oblast bezpečnosti potravin je dle **Ladislava Mika**, zástupce generálního ředitele, Generálního ředitelství Evropské komise pro zdraví a ochranu spotřebitele, komplexní záležitostí, která především pokrývá informovanost spotřebitele, vysledovatelnost, hygienické předpisy, kontroly a sankce. Dle Mika podvod s koňským masem poukázal na funkčnost evropského systému rychlého varování pro potraviny a krmiva (RASFF), jež problém rychle identifikoval a upozornil na něj. Požadavky na poskytování informací o potravinách spotřebitelům v celé fázi potravinového řetězce upravuje nařízení o označování č. 1169/2011. Za informace o potravině odpovídá provozovatel potravinářského podniku, pod jehož jménem nebo obchodním názvem je potravina uváděna na trh. V případě dovozu, je tato povinnost na dovozci. Nařízení definuje, které informace jsou povinné, a které dobrovolné. Jak Miko upozornil, předpisy EU upravují kvalitu ve smyslu bezpečnosti a nezávadnosti, nikoliv ve smyslu chuťového či pocitového vnímání. „Bude-li se evropský zákazník při koupi nadále řídit především nízkou cenou, měl by vědět, že to může být na úkor kvality. Spotřebitelé mají ale velkou moc svým výběrem dát najevo, že stojí v první řadě o kvalitní výrobky, tj. svou volbou nekoupit méně kvalitní výrobek i za nižší cenu“, dodal Miko.

Dle členky Výboru pro Vnitřní trh a ochranu spotřebitelů Evropského parlamentu, **Olgy Sehnalové** je skandál s koňským masem jasným příkladem klamání evropských spotřebitelů. I přesto, že koňské maso samo o sobě není zdravé nebezpečné, důvěra spotřebitelů v Evropě byla podlomena. Na vině je především podceňování a omezování kontrol a spoléhání se na samoregulaci. Současná pravidla označování původu dle ní nejsou dostatečná, a proto navrhuje, aby veškeré maso, mléko, nezpracované potraviny či jednosložkové potraviny byly povinně označeny zemí původu, nikoli pouze informací, zda jsou z Evropské unie. Právní poradkyně Sdružení obrany spotřebitelů **Klára Trněná** se naopak domnívá, že další regulace není třeba. Je však nutné zkvalitnit současný stav a také dostatečně dbát na jeho dodržování, zejména důsledným prováděním kontrol a zpřísněním sankcí. Doporučuje sankce harmonizovat na úrovni těch nejpřísnějších členských států a zveřejňovat tzv. černé listiny výrobců, kteří své povinnosti porušili. Největší potenciál vidí v systému RASFF. „Jeho efektivnost však snižuje zpoždění při vkládání informací do systému ze strany národních kontrolních orgánů“, dodává.

„Z pohledu všech účastníků potravinového řetězce a spotřebitelů zvláště je v České republice klíčová aktuální novela zákona o potravinách a tabákových výrobcích, která se mj. zaměřuje na adaptaci nařízení o poskytování informací o potravinách spotřebitelům“, říká **Jindřich Fialka**, ředitel Odboru potravinářské výroby a legislativy z Ministerstva zemědělství ČR. Dodává, že „přísnější kontroly na složení i označování a

cílené kontroly v nejrizikovějších místech by mohly přispět ke zlepšení bezpečnosti potravin v EU“. Obchodníci se kontrolám nebrání. Sami totiž testování výrobků provádějí. Problém však vidí v uvádění výsledků kontrol a jejich medializaci. „Mnohdy nejsou totiž uváděny přesné informace a řada obchodníků je za to bita“, říká **Petr Baudyš**, ředitel QSL Quality Safety Legality a zástupce Svazu obchodu a cestovního ruchu ČR. Obchodníky by také potěšilo zřízení Úřadu pro potraviny, který by zabezpečoval komplexní dozor nad potravinami. V současné době jsou kompetence roztržštěné mezi několik inspekcí. V obchodech a restauracích tak působí několik inspekčních orgánů. Navrhovaná novela zákona o potravinách bohužel daný problém s dozorem nad potravinami dostatečně neřeší. Přenášení větší odpovědnosti na obchodníky za prodávané výrobky z pohledu zdravotní nezávadnosti a klamání je těžce realizovatelné. „Nejdůležitějším kontrolorem pro obchod zůstává zákazník“, uzavírá Baudyš.

Fotografie

Další informace o akci

Debatu pořádaly dne 15. května 2013 Zastoupení Evropské komise v ČR a Informační kancelář Evropského parlamentu v ČR s Konfederací zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR a CEBRE – Českou podnikatelskou reprezentací při EU. Více informací naleznete [zde](#).

Kontakt pro novináře

Alena Vlačihová

Ředitelka CEBRE – Česká podnikatelská reprezentace při EU v Bruselu

Tel: +32 2/502 07 66 / Tel: +420 246 031 707 (pouze pro volání z ČR) / www.cebrecz

O CEBRE

CEBRE - Česká podnikatelská reprezentace při EU byla vytvořena Hospodářskou komorou ČR, Svazem průmyslu a dopravy ČR a Konfederací zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR s podporou Ministerstva průmyslu a obchodu ČR, aby prezentovala a obhajovala české podnikatelské zájmy před evropskými institucemi a u evropských podnikatelských federací přímo v Bruselu.

Partner debaty:

VYSOKÁ ŠKOLA
FINANČNÍ A SPRÁVNÍ

Mediální partneri debaty:

Tato debata je organizována jako součást projektu Zastoupení Evropské komise v ČR a Informační kanceláře Evropského parlamentu v ČR s cílem komunikovat aktuální evropská témata vůči široké skupině odborné i laické veřejnosti realizovaného Konfederací zaměstnavatelských a podnikatelských svazů ČR ve spolupráci s CEBRE – Českou podnikatelskou reprezentací při EU. Více informací na prague@cebrecz.

